

Omvärldsbevakning juli-september 2020

Penningtvätt

Media

Eight-year NCA investigation denies organised crime group £17 million property portfolio

59 fastigheter till ett värde av cirka 17 miljoner pund har återtagits av brittiska National Crime Agency. Fastigheterna förvärvades med kriminella intäkter från droghandel och bedrägeri samt involverade även penningtvätt. För fastighetsköpen användes familjemedlemmar och andra närstående för att dölja de verkliga ägarna. Majoriteten av de 59 fastigheterna var privatbostäder som hyrdes ut men även kommersiella fastigheter förekom i viss utsträckning.

Kommentar: Penningtvätt genom användning av fastigheter är ett känt modus och möjliggör för kriminella att placera brottsvinster i något legitimt som dessutom kan generera tillsynes "vita" intäkter.

www.nationalcrimeagency.gov.uk/news/eight-year-nca-investigation-denies-organised-crime-group-17-million-property-portfolio
National Crime Agency, 2020-08-26

Malaysian ex-PM gets 12-year jail term in 1MDB corruption trial

Malaysias förre premiärminister som varit misstänkt för korruption genom att ha utnyttjat sin position och plundrat en statlig investeringsfond har nu dömts till 12-års fängelse för trolöshet mot huvudman

samt för penningtvätt. Myndigheter vidhåller att 4,5 miljarder dollar stulits från fonden. Pengarna har hamnat i privata fickor och kan kopplas till luxuösa fastigheter, en privatjet samt konstverk.

Kommentar: Ett tillvägagångssätt för att tvätta medel som erhållits genom korruption är att använda fastigheter, konst och andra luxuösa föremål. För att distansera sig från ägandet innehas tillgången ofta antingen av bolagsstrukturer i jurisdiktioner med hög sekretess eller av familjemedlemmar till förövaren.

www.bbc.com/news/world-asia-53563065,
BBC News, 2020-07-28

19-åring sålde 35 miljoner i bitcoin – misstänks för flera brott

En 19-årig man har åtalats misstänkt för grovt bokföringsbrott och grovt näringspenningtvättsbrott efter att ha köpt och sålt bitcoin för över 30 miljoner kronor. Enligt åklagaren på Ekobrottsmyndigheten är brotten att ses som grova då mannen kan ha hjälpt till att tvätta pengar åt kriminella. Åklagaren uppger att det är väldigt många kriminella som investerar i bitcoin som ett enkelt sätt att tvätta brottsvinster.

Kommentar: Genom att omvandla brottsvinster till kryptovaluta, kan kriminella både undanhålla brottsvinster och försvåra brottsutredningar.

sverigesradio.se/artikel/7515606
Sveriges Radio, 2020-07-15

Miljarder skattekronor borta i misstänkt momshärva

Just nu utreder svenska myndigheter misstänkta momsbedrägerier i en av de största härvorna i Sverige någonsin. Ett stort antal bolag som handlat med mobiltelefoner och IP-telefoni misstänks ha skapats för att genom momsbedrägerier komma över stora summor skattemedel. Enligt Skatteverket är det ett omfattande bedrägeri som uppgår till uppskattningsvis 2-3 miljarder kronor. Brottsligheten är pågående och under sommaren 2020 har 20 nya bolag bildats.

***Kommentar:** Upplägg med momsbedrägerier har ofta låg upptäcktsrisk och jämförelsevis lågt straff vilket gör det till ett attraktivt område för organiserade kriminella grupper. Brottsvinster från denna typ av brottslighet tvättas vita och kan finansiera andra brott som människohandel och terrorism. Penningtvätt relaterad till skattebrott är speciellt då brottstillfället uppstår efter att de misstänkta transaktionerna har inträffat. Penningtvätten har då ofta redan skett och pengarna är borta, vilket innebär att inblandade aktörer som t ex. banker behöver vara alerta och vidta åtgärder redan när misstänkta beteenden uppmärksammas.*

www.svt.se/nyheter/inrikes/miljarder-borta-i-misstankt-mobilharva-kan-vara-storsta-momsbedrageriet-nagonsin

Europol, 2020-07-15

Europol knäckte krypteringstjänst – har förhindrat brott

Europol har lyckats knäcka krypteringstjänsten Encrochat vilket har gjort att myndigheter under våren har kunnat läsa mobilkommunikation mellan kriminella i realtid. Enligt polisen har det i Sverige lett till ett tiotal gripanden. Den brottslighet det rör sig om är mord, kidnappningar, grovt narkotikabrott, sprängningar, grova vapenbrott och storskalig penningtvätt.

sverigesradio.se/artikel/7513511

Sveriges Radio, 2020-07-12

Italian mafia groups are cashing in on Covid-19 by exploiting the social and economic crisis

Den italienska maffian Camorran kapitaliserar på den sociala och ekonomiska kris som uppstått i landet till följd av den pågående Covid-19-pandemin. I pandemins spår har en miljon människor drivits in i fattigdom och ytterligare åtta miljoner har blivit tillfälligt arbetslösa. Camorran har erbjudit lån som finansiell "hjälp" till människor, särskilt företagare, i behov av ekonomiskt stöd. När lånen inte kan betalas tillbaka tar maffian över delar av företagen i penningtvättssyfte. De illegala pengar som tvättas genom företagen kommer bland annat från en omfattande narkotikahandel, av vilken italienska maffiagrupper uppskattningsvis tjänar över 30 miljarder euro varje år.

***Kommentar:** Maffian diversifierar och använder nya metoder i pandemins spår och använder utlåning av pengar som en ingång till att kontrollera företag. Genom att kontrollera legitima företag kan brottsvinster från andra kriminella aktiviteter introduceras i den legala ekonomin.*

www.euronews.com/2020/07/10/covid-leaves-italy-poorer-as-mafia-groups-cease-new-opportunities

Euronews, 2020-07-10

Rapporter, nyhetsbrev, pressmeddelanden, vägledning och beslut

Röda flagg-indikatorer ska hjälpa myndigheter att upptäcka när virtuella tillgångar används för kriminell verksamhet

FATF har utfärdat standarder som syftar till att hjälpa myndigheter att förhindra att virtuella tillgångar används för penningtvätt och finansiering av terrorism. FATF har identifierat vilka indikatorer som tyder på att virtuella tillgångar används för kriminell verksamhet. Indikatorer baseras på mer än 100 fallstudier som samlats in av medlemmar i FATF:s globala nätverk.

www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/virtual-assets-red-flag-indicators.html

FATF, 2020-09-14

USA begär förverkning av 280 konton för kryptovalutor kopplade till omfattande stölder med aktörer från Nordkorea

Justitiedepartementet i USA har begärt förverkning av 280 kryptovalutakonton som är kopplade till omfattande stölder och penningtvätt av kryptovalutor, där aktörerna bakom brotten är från Nordkorea. Genom att hacka växlingsföretag av kryptovalutor har aktörerna kommit över 250 miljoner dollar. De stulna medlen har skickats via andra växlingsföretag för att tvättas. Växling mellan olika kryptovalutor kallas för "chain hopping" och används för att försvåra spårning.

Kommentar: Chain hopping innebär att man utnyttjar flera olika kryptovalutors blockkedjor för att försvåra spårning. Metoden innebär att t.ex. Bitcoin växlas till en annan kryptovaluta, som exempelvis Ethereum som

kan växlas vidare till exempelvis Litecoin innan värdet till slut växlas in till en FIAT-valuta som Euro.

www.justice.gov/opa/pr/united-states-files-complaint-forfeit-280-cryptocurrency-accounts-tied-hacks-two-exchanges

The United States Department of Justice, 2020-08-27

Sex män från Malmötrakten döms för bedrägerier mot äldre

Sex män har dömts för grovt bedrägeri mot äldre. Bedragarna har ringt till äldre personer över 70 år och utgett sig för att vara banktjänstemän, poliser eller företrädare för kreditinstitut och uppmanat offren att logga in på swish för att stoppa ett pågående bedrägeri. Genom detta modus har bedragarna lurat till sig 700 000 kronor. I målet döms också 25 personer för penningtvättsbrott. Personerna har tagit emot swish-transaktioner, tagit ut pengarna i kontanter och överlämnat dem till bedragarna.

Kommentar: Användning av penningmålsvakter fortsätter att utgöra en faktor i relation till denna typ av vishing-bedrägerier och inte sällan döms unga personer som medvetet eller omedvetet upplåtit sitt konto för penningtvätt.

polisen.se/aktuellt/nyheter/2020/juli/fangelse-for-grovt-bedrageri-mot-aldre/

Polisen, 2020-07-20

Large scale document forgery case cracked in Germany and Greece

Den 15 juli genomfördes husransakningar i Tyskland och Grekland som ett resultat av en utredning avseende storskalig dokumentförfalskning. Operationen, initierad av tyska myndigheterna, syftade till att stoppa ett nätverk involverade i smuggling av förfalskade dokument för att underlätta olaglig gränsövergång av medborgare över hela Europa. De förfalskade dokumenten var

främst pass, ID-kort, uppehållstillstånd och körkort. Mottagarna till dessa falska dokument återfanns i länder både inom och utom EU, såsom Afghanistan, Bosnien och Hercegovina, Tyskland, Ungern, Italien, Spanien, Saudiarabien, Sverige, Syrien och Turkiet.

Kommentar: Förfalskade identiteter är ett viktigt brottsverktyg för organiserade kriminella grupper och används för storskalig penningtvätt. Identiteterna används för att starta bolag och för att öppna företagskonton och privatkonton vilket möjliggör för den verkliga huvudmannen att distansera sig från både ägande och transaktioner.

www.europol.europa.eu/newsroom/news/large-scale-document-forgery-case-cracked-in-germany-and-greece
Europol, 2020-07-15

The involvement of organised crime groups in sports corruption

Europol har släppt en rapport om hur organiserade brottsgrupperingar manipulerar och utnyttjar sporter. Grupperingarna använder sig av matchfixning och online betting för storskalig penningtvätt och dessa upplägg uppskattas generera 120 miljoner euro i kriminella tillgångar. Fotboll och tennis är två särskilt drabbade sporter.

www.europol.europa.eu/publications-documents/involvement-of-organised-crime-groups-in-sports-corruption
Europol, 2020-08-05

Italy and Romania take down cyber fraud ring generating €20 million per year in criminal profits

Italienska och rumänska polismyndigheter har tillsammans med Europol stäng ner en internetbaserad brottsgruppering. Brottsvinster som genererades genom bedrägerier (hyresbedrägerier genom falska

annonser för icke-existerande bostäder och CEO bedrägerier) tvättades genom målvaktskonton i Italien. Grupperingen uppskattas ha tjänat ca 20 miljoner euro per år på denna verksamhet.

Kommentar: Ett omfattande målvaktsnätverk var en av möjliggörarna i brottsuppläget. Brottsoffer i hela Europa lurades till att göra penningöverföringar till målvaktskonton i Italien.

www.europol.europa.eu/newsroom/news/italy-and-romania-take-down-cyber-fraud-ring-generating-%E2%82%AC20-million-year-in-criminal-profits
Europol, 2020-07-07

Vägledning till valutaväxlare och till spelbolag

Samordningsfunktionen har sammanställt två nya vägledningarna, en till valutaväxlare och en till spelbolag. Vägledningarna vänder sig till verksamhetsutövare inom respektive bransch och syftar till att öka kunskapen om de risker och skyldigheter som är förknippade med deras verksamhet. Vägledningarna belyser även några situationer som kan tyda på penningtvätt eller finansiering av terrorism. De finns att ladda ner eller beställa på både svenska och engelska och har tagits fram i samarbete med Finanspolisen och Finansinspektionen respektive Spelinspektionen.

Polisen.se/penningtvatt
Samordningsfunktionen, juli 2020

Domar

Grovt givande av muta, grovt trolöshet mot huvudman, grovt bedrägeri, grovt penningtvättsbrott m.m. (Falcon Funds-målet)

Okänd gärningsman har vilselett målsägande och på så sätt berett sig tillgång till hennes bankkonto varvid 60 000 kronor har överförts till andra bankkonton. Tre personer har dömts för penningtvättsbrott genom att ha tagit emot transaktioner från målsägandens konto och därefter tagit ut merparten av pengar i automater alternativt skickat pengar vidare till andra.

Hovrätten, 2020-09-07. Mål B 1515-20

Grovt penningtvättsbrott

Den tilltalade har med hjälp av falska handlingar kommit att ingå i styrelsen för ett företag och 385 000 kr från bolaget har därefter överförts till dennes konto. Den tilltalade har tagit ut pengarna i automater och på växlingskontor samt överfört dem till andra personer. Åtgärderna syftade till att dölja att pengarna härrörde från brott eller till att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna eller dess värde. Den tilltalade dömdes för grovt penningtvättsbrott.

Tingsrätten, 2020-09-03. Mål B 4788-20

Penningtvättsbrott

Okänd gärningsman har vilselett två målsäganden och berett sig tillgång till deras bankkonto varvid 195 000 kr överförts via swish till konto tillhörande den tilltalade. Den tilltalade har sen tagit ut del av beloppet och överlämnat till okänd person och använt del av beloppet för betalning på växlingskontor. Åtgärderna har syftat till att dölja att pengarna härrör från brott eller brottslig verksamhet eller att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna. Den tilltalade var 16 år vid brottstillfället och dömdes för penningtvättsbrott. Hovrätten, 2020-07-13. Mål: B 1802-20

Finansiering av terrorism

Media

Största beslaget av IS-knark i världen

Den italienska polisen har lyckats beslagta det största partiet narkotika någonsin. Beslaget omfattar 84 miljoner tabletter captagon (amfetamin) till ett uppskattat marknadsvärde på 10,5 miljarder kronor. Beslaget på 14 ton låg gömt i stora papperscylindrar för fabriksändamål. Enligt ett uttalande från italienska polisen är det en IS-grupp i Syrien som tillverkat tabletterna, och de säljs på den europeiska marknaden för att finansiera terrorverksamheten. Den italienska polisen misstänker att den italienska maffian var inblandad i smugglingen.

***Kommentar:** Terrorgrupper, organiserade kriminella grupper och maffia kan samarbeta över geografiska gränser för att smuggla narkotika och annat gods. Stora delar av drogproduktionen och distributionen inom Europa har påverkats till följd av COVID-19-pandemin. I USA, Europa, och Asien har det rapporterats om rekordbeslag av narkotika och pengar då narkotikakarteller hamstrar större mängder i väntan på att gränser ska öppnas.*

www.svt.se/nyheter/utrikes/rekordbeslag-av-is-knark

SVT Nyheter, 2020-07-01

Global Disruption of Three Terror Finance Cyber-Enabled Campaigns

Justitiedepartementet i USA har stoppat tre terrorfinansieringskampanjer. Bakom finansieringskampanjerna, som skedde online, stod terrororganisationer såsom al-Qassam-brigaderna, Hamas militära avdelning, al-Qaida och IS. Grupperna använde sig av kryptovaluta, sociala medier

och egna websidor för att sprida sitt budskap och samla in pengar för sina terror-kampanjer. Tillvägagångssättet visar hur olika terroristgrupper har anpassat sina terrorfinansieringsaktiviteter till cyber-åldern. I ärendet togs flera miljoner dollar i beslag samt över 300 kryptovaluta-konton, fyra websidor och fyra Facebooksidor.

***Kommentar:** I tidigare rapportering har det funnits indikationer på att kryptovaluta använts för terrorfinansiering, dock inte med särskilt omfattande belopp som i detta fall. Informationen från DOJ visar även på terrororganisationers anpassning till nya betalmetoder och plattformar för att genomföra insamlingar till sin verksamhet.*

www.justice.gov/opa/pr/global-disruption-three-terror-finance-cyber-enabled-campaigns

The United States Department of Justice,
2020-08-13

Rapporter

Från Nordiska motståndsrörelsen till alternativhögern - En studie om den svenska radikalnationalistiska miljön

Centrum för asymmetriska hot- och terrorismstudier har nyligen släppt en studie om radikalnationalistiska miljöer i Sverige. Studien belyser exempelvis hur radikalnationalistiska miljöer erhåller finansiering sedan flertalet bankkonton som kopplats till miljöerna stängts ned. Det framkommer bland annat att finansiellt stöd mottagits genom donationer i kryptovalutor.

www.fhs.se/arkiv/nyheter/2020-08-25-ny-studie-beskriver-radikalnationalistiska-miljon-i-sverige.html,

Försvarshögskolan, 2020-08-25

Samordningsfunktionen är ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring och leds av Polismyndigheten. Vårt uppdrag är att identifiera, kartlägga och analysera risker och metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige. Samordningsfunktionen består av 17 medlemmar.

Representanter i samordningsfunktionen:

Bolagsverket
Brottsförebyggande rådet
Ekobrottsmyndigheten
Fastighetsmäklarinspektionen
Finansinspektionen
Kronofogdemyndigheten
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Polismyndigheten
Revisorsinspektionen
Spelinspektionen
Skatteverket
Sveriges advokatsamfund
Säkerhetspolisen
Tullverket
Åklagarmyndigheten

Läs mer på Polisens hemsida: [Polisen.se/penningtvatt](https://www.polisen.se/penningtvatt)

Till samordningsfunktionen finns ett kansli, som också är en egen grupp inom den Nationella operativa avdelningen på Polismyndigheten. Kansliet ansvarar för att driva arbetet i samordningsfunktionen. Denna omvärldsbevakning är framtagen inom ramen för kansliets arbete och syftar till att bidra till informationsutbyte och kunskapsöverföring.

För mer information:

Samordningsfunktionens kansli
E-post: Samordning-penningtvatt.terrorfinansiering@polisen.se

